

Kvartalsrapport 4/2009

Styrets beretning - Resultatregnskap og balanse - Noter

kLP

for dagene som kommer

Innhold

Styrets beretning	3
- Nøkkeltall	3
- Resultat	4
Regnskap etter 4. kvartal 2009	
- Resultatregnskap	8
- Balanse	9
- Noter til regnskapet	12
Konsernregnskap etter 4. kvartal 2009	
- Resultatregnskap	14
- Balanse	15
- Noter til konsernregnskapet	18

Kvartalsrapport fjerde kvartal 2009

Nok et godt kvartal for KLP bidrar til et solid årsresultat

Regnskapet for 2009 viser:

- driftsresultat i konsernet på 9,9 milliarder kroner
- resultat til pensjonskundene på 9,0 milliarder kroner, hvorav 2,4 milliarder kroner tilbakeføres til premiefondet, 4,2 milliarder avsettes til tilleggsavsetninger og 2,4 milliarder avsettes til kursreguleringsfond
- årsresultat i konsernet på 0,9 milliarder kroner
- verdijustert avkastning kollektivporteføljen offentlig tjenstepensjon 7,7 prosent
- bokført avkastning kollektivporteføljen offentlig tjenstepensjon 6,4 prosent

Sterkt resultat i fjerde kvartal 2009

- driftsresultat konsern på 2,6 milliarder kroner
- verdijustert avkastning kollektivporteføljen offentlig tjenstepensjon 1,8 prosent
- bokført avkastning kollektivporteføljen offentlig tjenstepensjon 0,9 prosent

KLP - kundeeiet selskap i utvikling

KLPs virksomhet har vært i sterk vekst gjennom 2009. Veksten fortsatte i fjerde kvartal gjennom at konsernet for første gang utstedte obligasjoner med fortrinnsrett i utlån til offentlig sektor, inngåelse av konsernets hittil største kontrakt i markedet for privat tjenstepensjon, god tilstrømming av privatkunder i skadeforsikring, banketablering over i en drifts- og lanseringsfase og ikke minst gode finansinntekter i forsikringsvirksomheten. De gode resultatene i 2009 gir rom for en betydelig tilbakeføring av overskudd til pensjonskundene, samtidig som konsernets soliditet styrkes vesentlig.

Konsernet hadde ved utgangen av 2009 en forvaltningskapital på 259 milliarder kroner, og et driftsresultat på 9 911 millioner kroner.

Kommunal Landspensjonskasse (KLP)

KLP er morselskapet i konsernet, og hovedproduktet er offentlig tjenstepensjon.

Resultat i fjerde kvartal 2009

Renteresultat

Som de to foregående kvartalene oppnådde KLP også i fjerde kvartal et solid avkastning ut over den garanterte renten (renteresultat). Finansinntekter fra kundemidler ble på 3,5 milliarder kroner i fjerde kvartal, dvs. 14,2 milliarder kroner hittil i år. Renteresultatet ble 0,3 milliarder kroner i kvartalet, 6,1 milliarder kroner for 2009. Bokført og verdijustert avkastning på kollektivporteføljen ble henholdsvis 0,9 og 1,8 prosent i kvartalet og 6,4 og 7,7 prosent for året.

Verdijustert avkastning på kollektivporteføljen medregnet endring i merverdier på hold-til-forfall og utlån ble 1,8 prosent i fjerde kvartal, 7,6 prosent for året

Risikoresultat

Det var ingen uventede risikoforhold av betydning i selskapets forsikringsbestand i fjerde kvartal. Risikoresultatet ble 258 millioner kroner for året.

Administrasjonsresultat

Selskapets administrasjonsresultat viser et overskudd på 161 millioner kroner i 2009. Dette viser at KLPs kostnadsnivå er meget konkurransedyktig, noe som forklares med god kostnadsstyring og rasjonell drift som følge av et enhetlig hovedprodukt innen offentlig tjenstepensjon. KLP ønsker at den rasjonelle driften skal komme selskapets pensjonskunder til gode, og har derfor redusert satsene for omkostningspremier i 2010.

Samlet resultat til selskapet økte med 215 millioner kroner i kvartalet. Samlet kunderesultat økte med 500 millioner kroner.

Nøkkeltall - kollektivporteføljen Prosent	4. kv. 2009	4. kv. 2008	31.12. 2009	31.12. 2008
Kapitalavkastning I	0,9	0,7	6,4	1,0
Kapitalavkastning II	1,8	0,6	7,7	-3,0
Kapitalavkastning III	1,8	2,1	7,6	-1,7
Kapitaldekning			11,8	14,6
Solvensmargindekning			218	196
Adm.kostnad i gjennom- snitt av kundefond		0,34	0,36	0,36

Resultatfordeling	Kunder	Selskapet	Sum
Renteresultat	6 126		6 126
Risikoresultat	274	-15	258
Administrasjonsresultat		161	161
Rentegarantipremie		174	174
Netto inntekter selskapsportefølje		655	655
Avkastning fra selskapsportefølje tilført kunder	236	-236	-
Resultat	6 635	738	7 374

Finansiell soliditet og kapitalforhold

Forvaltningskapitalen i morselskapet var 223,9 milliarder kroner ved utgangen av året (201,9 milliarder¹⁾). Forvaltningskapitalen i konsernet økte med 53,7 milliarder kroner i 2009 til i alt 259 milliarder kroner. Den sterke veksten i konsernets forvaltningskapital skyldes oppkjøpet av Kommunekreditt Norge i andre kvartal, samt oppregulering av kundenes pensjonsfond i tråd med utviklingen i deres kontraktfastsatte rettigheter.

Kapitaldekningen i KLP var ved utgangen av året 11,8 prosent, og kjernekapitaldekningen var 8,9 prosent. Hensyntas det foreløpige årsresultatet, ville kapitaldekningen vært 12,6 prosent og kjernekapitaldekningen 9,6 prosent. For konsernet var tilsvarende tall 12,0 prosent og 9,2 prosent.

KLP har i løpet av 2009 styrket de finansielle buffere i form av kursreguleringsfond med 2,4 milliarder kroner, og tilleggsavsetninger med 4,2 milliarder kroner. Tilleggsavsetningene utgjør dermed 1,3 års garantert rente ved inngangen til 2010.

KLP hadde ved utgangen av året en total soliditetskaper på 25,5 milliarder kroner.

Styret vurderer dermed selskapets soliditet som sterk i forhold til risikoprofil og myndighetskrav.

Premieinntekter

Premieinntektene ble 18 868 millioner kroner i 2009, en nedgang på 14,5 prosent. Nedgangen skyldes 3 872 millioner kroner lavere premie til dekning av kostnader i forbindelse med lønns- og G-regulering av pensjonsforpliktelsene. Reguleringspremier utgjorde i alt 6 763 millioner kroner i 2009 (10 635 millioner). Øvrige premieinntekter økte med 5,7 prosent og inkluderer mottatte reserver ved tilflytting med 285 (89) millioner kroner.

Erstatninger

Utbetalte pensjoner økte med 8,6 prosent og utgjorde 7 724 millioner kroner i 2009 (7 115).

De samlede erstatninger på 9 979 millioner kroner inkluderer også gruppelivserstatninger med 186 millioner kroner (187) og utbetalte reserver i forbindelse med fraflyttede avtaler med i alt 2 069 millioner kroner (2 796).

1) Tall i parentes refererer til tall fra fjerde kvartal 2008

Forvaltning av kollektivporteføljen

Eiendelene i kollektivporteføljen utgjorde 207,9 milliarder kroner (186,1) og var pr 31.12.2009 investert som vist nedenfor;

Eiendeler	Andel 31.12.2009	Avkastning 2009
Aksjer - omløp ¹⁾	12,3 %	32,5 %
Renter - omløp	21,7 %	11,3 %
Obligasjoner hold-til-forfall	34,6 %	5,4 %
Utlån	13,8 %	4,1 %
Eiendom	10,9 %	2,2 %
Andre finansielle eiendeler	6,7 %	3,5 %
Sum	100 %	

1) Aksjeeksponering inkludert derivater.

Aksjer

Samlet eksponering i aksjer inkludert aksjederivater utgjorde 12,3 prosent. Etter en svak åpning i første kvartal utviklet aksjemarkedene seg meget positivt gjennom året. KLPs verdensindeks steg 28 prosent og Oslo Børs 65 prosent.

Omløpsobligasjoner

Omløpsobligasjoner og pengemarkedsinstrumenter utgjorde 28,4 prosent av eiendelene i kollektivporteføljen pr 31.12.2009. Renteplasseringer i stats- eller statsgaranterte papirer utgjorde i overkant av 30 prosent av disse porteføljene. Mens avkastningen for statsobligasjonene har vært svak i 2009, har den internasjonale kredittobligasjonsindeksen KLP bruker hatt en valutasikret avkastning på 17,3 prosent i 2009 som følge av sterkt fallende kredittpremier gjennom 2009.

Obligasjoner som holdes til forfall

Investering i obligasjoner som holdes til forfall, utgjorde 34,6 prosent av kollektivporteføljen pr 31.12.2009. Dette innebærer en økning på om lag 7 milliarder. Gjennomsnittlig vektet gjenværende løpetid for porteføljen er om lag 6,9 år. Regnskapsmessig verdi av porteføljen svinger ikke med markedsværdien, og sikrer en løpende stabil avkastning på 5,5 prosent. Ikke regnskapsførte merverdier var 1 610 millioner kroner pr 31.12.2009. Avkastningen gjennom 2009 var 5,4 prosent. Porteføljen er godt diversifisert, og består av papirer utstedt av meget kredittverdige institusjoner. Det er ikke foretatt nedskrivninger som følge av kreditttap i 2009.

Eiendom

Eiendomsinvesteringer utgjorde 10,9 prosent av kollektivporteføljen pr 31.12.2009. I 2009 er det gjort investeringer i eiendom for omlag 2,7 milliarder kroner. Av dette representerer eiendoms kjøp i Sverige om lag 2,1 milliarder kroner. Avkastningen på KLPs eiendomsinvesteringer har vært god de senere årene. De urolige finansmarkedene i 2008 som fortsatte inn i 2009, har preget verdiutviklingen på KLPs eiendommer. Dette medførte en nedskrivning av eiendomsverdiene i 2009 med 648 millioner kroner gjennom året. I tillegg er investeringer i internasjonale eiendomsfond skrevet ned med netto 348 millioner kroner.

Utlån

KLPs samlede utlånsportefølje var 29,6 milliarder kroner. Dette fordelte seg med 20 milliarder kroner i utlån til kommuner og andre arbeidsgivere, og 9 milliarder kroner i pantsikrede boliglån. Utlånsporteføljen er kjennetegnet av høy kvalitet og lavt mislighold. Det er ikke konstatert tap på kommunelån i 2009. I porteføljen for boliglån er det konstatert et tap på 0,9 millioner kroner i 2009 inklusive renter.

Totalt økte utlånsporteføljen med 2,4 milliarder kroner i fjerde kvartal.

Avkastning på selskapsporteføljen

Selskapsporteføljen omfatter plassering av egenkapital og innlånt ansvarlig kapital.

Selskapsporteføljen forvaltes med en langsiktig investeringshorisont med en målsetting om stabil avkastning og vekst i egenkapitalen. Investeringene i selskapsporteføljen oppnådde en avkastning på 6,7 prosent i 2009.

Foreløpig disponering av årsresultatet

Bokført resultat før avsetning til pensjonskundene utgjorde 7 374 millioner kroner. Pensjonskundernes andel av resultatet utgjør 6 635 millioner kroner, hvorav 4 205 millioner kroner avsettes til tilleggsavsetninger og 2 431 millioner kroner tildeles pensjonskundene med endelig virkning ved overføring til premiefond.

Resultat til selskapet fremkommer med 738 millioner kroner. Styret foreslår at dette resultatet overføres til selskapets egenkapitalfond.

Produkt- og markedsforhold

Høsten 2009 valgte tolv kommuner å legge sine pensjonsordninger ut på anbud, fire av disse hadde pensjonsordning i KLP. Anbudsprosessen ble dessverre preget av uryddighet, ettersom det oppsto en viss usikkerhet om hvorvidt noen av de innleverte tilbud var i strid med tariffavtale og forsikringslovgivning. Denne usikkerheten førte til at flere av anbudskonkurransene ble avlyst. Tre kommuner valgte å bli i KLP. Tre større bedriftskunder valgte å flytte fra KLP. Samlede reserver for fraflytting i 2010 utgjør 1 293 millioner kroner.

Datterselskapenes forretningsområder

Privat tjenestepensjon

Konsernets satsing på privat tjenestepensjon skjer i datterselskapet KLP Bedriftspensjon AS. Selskapet opplever en økning i antall kunder på både ytelses- og innskuddspensjon. I november vant KLP Bedriftspensjon et anbud om innskuddspensjon som tilførte selskapet 2 700 nye medlemmer på innskuddspensjon. Dette er den største tilflytting KLP Bedriftspensjon har hatt til sine private tjenestepensjonsordninger.

KLP Bedriftspensjon oppnådde meget gode forvaltningsresultater på sine kundefond, med en verdjustert avkastning i kollektivporteføljen på 2,4 prosent i fjerde kvartal, 8,3 prosent for året. Dette bidro til at selskapet kunne styrke sine buffere i form av kursreguleringsfond og tilleggsavsetninger. Kundene på innskuddspensjon oppnådde meget god avkastning med 23,3 prosent for året.

Selskapet har fortsatt et lavt kundevolum i forhold til systeminvesteringenes størrelse. Dette medfører at selskapet får et årsresultat på minus 13,4 millioner kroner.

Skadeforsikring

KLP Skadeforsikring AS har i 2009 videreført posisjonen som markedsleder innen skadeforsikring til kommuner og fylkeskommuner. Selskapet har ved utgangen av 2009 et kunde-forhold til 371 kommuner og fylkeskommuner og over 2 500 bedrifter.

Selskapets satsing på kommunale foretak og nye produkter rettet mot personmarkedet er blitt godt mottatt og responsen på selskapets tilbud gjennom 2009 bekrefter at KLP Skadeforsikring er konkurransedyktig både med hensyn til pris og vilkår.

KLP Skadeforsikring hadde i 2009 et meget godt årsresultat på 179,2 millioner kroner. KLP Skadeforsikring hadde netto premieinntekter på 569,3 millioner kroner.

Det gode resultatet skyldes i første rekke et svært godt finansresultat, samt oppløsning av tidligere års reserveavsetninger. Året ble preget av flere store branner, men det samlede forsikringstekniske resultatet for 2009 er likevel på linje med forventningene.

Samlet skadeprosent for egen regning inklusive resultateffekter fra tidligere årganger for alle bransjer, ble 66,5 prosent.

KLP Skadeforsikring har god soliditet og oppfyller alle Finanstilsynets minstekrav med god margin. Bokført egenkapital utgjør 744 millioner kroner pr 31.12.2009, hvorav 220 millioner kroner er aksjekapital.

Kapitalforvaltning og Fondsforvaltning

KLP Kapitalforvaltning AS og KLP Fondsforvaltning AS utgjør KLP-konsernets verdipapirforvaltningsmiljø. Totalt ble det forvaltet 180 milliarder kroner ved utgangen av 2009. Dette er en økning på 25 milliarder kroner fra 2008. Hoveddelen av midlene er forvaltet på vegne av Kommunal Landspensjonskasse og datterselskapene i KLP-konsernet.

Forvaltning på vegne av kunder utenfor KLP-konsernet fortsatte å vokse i 2009. 11 milliarder kroner forvaltes på vegne av eksterne investorer og personkunder ved utgangen av 2009. Netto nyttegning i KLPs verdipapirfond fra konserneksterne kunder utgjorde 2,2 milliarder kroner i 2009.

KLP Kapitalforvaltning AS oppnådde et årsresultat på 8,3 millioner kroner og KLP Fondsforvaltning AS oppnådde et årsresultat på 0,6 millioner kroner.

KLP Banken

KLP Banken består av selve banken som vil betjene personmarkedet, og datterselskapene KLP Kreditt AS og KLP Kommunekreditt AS som er rettet mot det kommunale lånemarkedet.

Etter et år med grundige forberedelser tilbyr KLP Banken fra februar 2010 sine innskudds- og låneprodukter i markedet med særlig gode betingelser for ansatte hos KLPs eiere, samt deres pensjonister.

Kommunekreditt Norge AS har endret navn til KLP Kreditt AS, og søsterselskapet KLP Kommunekreditt AS er etablert som et kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett. Selskapet gjorde sin første emisjon på 3 milliarder kroner i desember 2009. Denne finansieringsformen bidrar til at KLP Kommunekreditt vil kunne tilby utlån for offentlig sektor til konkurransedyktige betingelser.

Konsernoverspennende aktiviteter

KLP og samfunnet

KLP er en ansvarlig samfunnsaktør som ønsker å bidra til langsiktig verdiskaping og bærekraftig utvikling. Gjennom sitt medlemskap i FN Global Compact har selskapet forpliktet seg til å ta hensyn til menneskerettigheter, arbeidsrettigheter, miljø, antikorrupsjon og etikk i hele sin virksomhet.

Ansvarlig investor og eier

KLP hadde ved utgangen av 2009 totalt ekskludert 47 selskaper fra KLPs investeringer ved utgangen av 2009. I løpet av 2009 ble ni selskaper re-inkludert.

KLP avga sin stemme på henholdsvis 71 prosent (internasjonalt) og 95 prosent (i Norge) av generalforsamlingene til selskapene der KLP er eier.

KLP er blant de ledende investorer når det gjelder etterlevelse av FNs prinsipper for ansvarlige investeringer. KLP er også norsk partner i prosjektet Carbon Disclosure Project (CDP). KLP er initiativtaker og prosjektleder for investorsamarbeidet "Bærekraftig verdiskaping" i Norge. I løpet av 2009 ble initiativet, etter invitasjon fra de norske investorene, videreført til Sverige.

Kunderettede HMS- og IA-aktiviteter

KLP påvirker sine omgivelser også utover det rent forretningsmessige. KLP tilbyr kundene rådgivning, kurs og økonomisk støtte til utvalgte prosjekter. I 2009 ga KLP økonomisk støtte til 54 kundedrevne HMS prosjekter. KLP har i løpet av året gjennomført 250 HMS aktiviteter inn mot kundene der målsettingen er å bidra til å utvikle et helsefremmende og inkluderende arbeidsmiljø.

Ytre miljø

KLP har ved sin samfunnsansvarsstrategi forpliktet seg til å utarbeide gode rutiner for måling og reduksjon av selskapets miljøpåvirkning. Som den første av de store finansinstitusjonene i landet, ble KLP-konsernet miljøsertifisert i 2009. KLP Eiendom er sertifisert etter ISO 14001 standarden, mens øvrige selskaper er sertifisert som Miljøfyrtårn. KLP påvirker også det ytre miljøet gjennom investeringer og eierskap i nærmere 2000 selskaper verden over. KLP er en miljøbevisst eier som vil utelukke eller påvirke selskaper som assosieres til grov miljøforurensning. I tillegg søker KLP å påvirke selskapenes miljøansvar gjennom dialog og stemmegivning på generalforsamlingen.

Fremtidsutsikter

KLP har styrket sin soliditet gjennom 2009, og går inn i 2010 med et godt grunnlag for å drive en god og fremtidsrettet kapitalforvaltning.

I 2010 vil KLP fortsatt arbeide for å levere trygge og konkurransedyktige finans- og forsikringstjenester til offentlig sektor, virksomheter med tilknytning til denne og deres ansatte. Konsernets nye bankvirksomhet er først og fremst rettet mot den målgruppen som de ansatte hos KLPs eiere utgjør. Dermed bidrar KLP til å styrke dem som arbeidsgivere.

KLPs nye finansieringsform av utlånsvirksomhet mot offentlig sektor gjennom det nyetablerte KLP Kommunekreditt vil bidra til at KLP vil være enda sterkere til stede i markedet for offentlige lån i 2010 enn i 2009. Målsettingen er å tilby konkurransedyktige betingelser og være en god og stabil markedsaktør i finansieringen av prosjekter i offentlig sektor i Norge.

Oslo, 11. februar 2010

Styret i Kommunal Landspensjonskasse

Arne Øren
Leder

Finn Jebsen
Nestleder

Gunn Marit Helgesen

Ann Inger Døhl

Herlof Nilssen

Anne Grethe Skårdal

Kari Bakken

Freddy Larsen

Regnskap Kommunal Landspensjonskasse etter 4. kvartal 2009

Noter	Resultatregnskap Millioner kroner	4. kvartal 2009	01.01.09 -31.12.09	4. kvartal 2008	01.01.08 -31.12.08
	Premieinntekter	3 027	18 868	3 079	22 082
	Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	-85	373	264	56
	Renteinntekter/utbytte på finansielle eiendeler	2 109	7 399	1 129	6 167
	Verdiendringer på investeringer	1 587	4 889	4 644	-7 446
	Realisert gevinst og tap på investeringer	-136	1 493	-4 925	-4 259
4	Netto inntekter fra investeringer i kollektivportefølje	3 475	14 155	1 112	-5 482
	Netto inntekter fra Investeringsvalgportefølje	5	19	0	0
	Andre forsikringsrelaterte inntekter	162	625	203	633
	Erstatninger	-2 044	-9 979	-2 049	-10 099
	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelser	-7 999	-19 869	3 026	-3 771
	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - særskilt investeringsvalgportefølje	-19	-40	0	0
6	Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	3 711	-2 425	-1 573	-1 903
2, 5	Forsikringsrelaterte driftskostnader	-178	-633	-212	-651
	Andre forsikringsrelaterte kostnader	-163	-637	-213	-661
	Resultat av teknisk regnskap	-22	84	3 373	150
4	Netto inntekter fra investeringer i selskapsportefølje	294	840	240	458
	Andre inntekter	2	25	13	18
5	Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsportefølje	-59	-210	-80	-228
	Resultat av ikke-teknisk regnskap	237	655	173	248
6	TOTALRESULTAT	216	738	3 546	397

Regnskap Kommunal Landspensjonskasse etter 4. kvartal 2009

Noter	Balanse Millioner kroner	31.12.2009	31.12.2008
EIENDELER			
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJE			
	Immaterielle eiendeler	303	220
	Investeringer	14 293	13 668
	Fordringer	563	1 549
	Andre eiendeler	547	366
	Sum eiendeler i selskapsportefølje	15 706	15 802
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
	Investeringer i kollektivportefølje		
	Aksjer og andeler i eiendomsdatterselskap	22 185	17 846
	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	52	55
	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	100 171	86 004
	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	85 508	82 189
	Sum eiendeler i kollektivportefølje	207 915	186 094
	Investeringer i investeringsvalgportefølje		
	Aksjer og andeler i eiendomsdatterselskap	25	0
	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	216	0
	Sum eiendeler i investeringsvalgportefølje	241	0
	EIENDELER	223 863	201 896
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE			
	Innskutt egenkapital	5 107	4 633
	Opptjent egenkapital	4 535	3 804
	Ansvarlig lånekapital mv.	3 980	5 022
	Forsikringsforpliktelser i livsforsikring - kontaktsfatsatte forpliktelser	204 246	184 103
	Forsikringsforpliktelser investeringsvalgportefølje	240	0
	Avsetninger for forpliktelser	374	360
	Forpliktelser	5 293	3 924
	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	88	51
	EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE	223 863	201 896

Regnskap Kommunal Landspensjonskasse etter 4. kvartal 2009

Kontantstrømoppstilling		
Millioner kroner	31.12.2009	31.12.2008
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	18 392	15 231
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-18 713	-15 863
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	525	528
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	203	-104
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	301	405
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	504	301

Oppstilling av endringer i egenkapital

Millioner kroner	31.12.2009	31.12.2008
Totalresultat ved periodens slutt	-738	-397
Transaksjoner med eiere		
Innbetalt egenkapitaltilskudd	536	479
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-62	-66
Sum transaksjoner med eiere	474	413
Avstemming av balanseført verdi		
Innskutt egenkapital		
Egenkapitaltilskudd 01.01.	4 633	4 220
Innbetalt egenkapitaltilskudd	536	479
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-62	-66
Innskutt egenkapital 31.12	5 107	4 633
Opptjent egenkapital		
Annen opptjent egenkapital		
Opptjent egenkapital 01.01.	3 804	2 683
Prinsippendringer 01.01.	0	727
Risikoutjevningfond	0	-3
Overskuddsfond gruppeliv	-12	0
Andre endringer	5	0
Tilført fra årets resultat	738	397
Opptjent egenkapital 31.12	4 535	3 804
Egenkapital totalt		
Egenkapital 01.01.	8 437	6 903
Endringer i året	1 205	1 534
Egenkapital 31.12	9 642	8 437

Note 1 Regnskapsprinsipper

Regnskapet i denne delårsrapporten viser regnskapet for Kommunal Landspensjonskasse (KLP), og konsernet for perioden 01.01.2009 – 31.12.2009. Regnskapet er ikke revidert. Delårsregnskapet inneholder ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap.

Det anbefales at denne delårsrapporten leses i sammenheng med årsregnskapet for 2008 og kvartalsrapportene for 1., 2. og 3. kvartal 2009. Disse kan fås ved henvendelse til selskapets hovedkontor, Karl Johans gate 41b, Oslo, eller på www.klp.no.

Dette noteverket er utarbeidet til KLPs regnskap, mens notene til konsernregnskapet følger lengre bak i rapporten.

Delårsregnskapet er, i likhet med årsregnskapet for 2008, avlagt etter Forskrift av 16. desember 1998 nr. 1241: Forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper (årsregnskapsforskriften).

Note 2 Pensjon egne ansatte

Det er foretatt ny beregning av pensjonsforpliktelser vedrørende egne ansatte pr. 31.12.2009. Årets pensjonskostnad er beregnet til 61 millioner kroner. Denne kostnaden inngår i resultatposten "Forsikringsrelaterte driftskostnader".

Note 3 Segmentinformasjon

Selskapets forretningsmessige segmenter er definert i forhold til forretningsområder hvor risiko og avkastning skiller seg fra hverandre. Selskapet opererer innenfor de fire segmentene livsforsikring, skadeforsikring, kapitalforvaltning og bank. Øvrig virksomhet er ikke spesifisert.

Millioner kroner	Livs- forsikring	Skade- forsikring	Kapital- forvaltning	Bank	Øvrige	Eliminert	Sum
Resultat	725	217	12	-1	1	-214	738

Note 4 Verdiendring investeringseiendom

Porteføljen av investeringseiendommer inklusive investeringseiendommer eid via datterselskaper er verdivurdert pr 31. desember 2009.

Resultat Millioner kroner	4. kvartal 2009	01.01.09 -31.12.09	4. kvartal 2008	01.01.08 -31.12.08
Verdiregulering inkludert valuta	22	-518	149	-597
Valutaeffekt på sikring	82	328	-180	-252
Netto verdiregulering inkludert valutasikring	104	-190	-31	-849

Note 5 Driftskostnader

Millioner kroner	4. kvartal 2009	01.01.09 -31.12.09	4. kvartal 2008	01.01.08 -31.12.08
Personalkostnader	118	367	104	328
Avskrivninger	10	37	10	38
Andre driftskostnader	50	230	98	285
Forsikringsrelaterte driftskostnader	178	633	212	651
Andre driftskostnader i selskapsportefølje	7	14	4	10
Sum driftskostnader	185	647	216	661

Posten "Forsikringsrelaterte driftskostnader" er spesifisert i sin helhet. Andre driftskostnader inngår i posten "Forvaltningskostnader" og "andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen".

Note 6 Resultatfordeling

Millioner kroner	01.01.09 -31.12.09	01.01.08 -31.12.08
Resultat før fordeling	3 163	2 300
Midler tilordnet forsikringskontraktene (foreløpig fordeling i delårsperioder)	2 425	1 903
Resultat til selskapet (foreløpig fordeling i delårsperioder)	738	397

Note 7 Nøkkeltall

	01.01.09 -31.12.09	01.01.08 -31.12.08
¹⁾ Kapitalavkastning I (fra 01.01. t.o.m. 31.12.)	6,4 %	1,0 %
¹⁾ Kapitalavkastning II (fra 01.01. t.o.m. 31.12.)	7,7 %	-3,0 %
¹⁾ Kapitalavkastning III (fra 01.01. t.o.m. 31.12.)	7,6 %	-1,7 %
Selskapets kapitaldekning utgjør:		
Kapitaldekning	11,8 %	14,6 %
Solvensmargindekning	218	196

Reglene for avkastningsberegning er endret fra 2009 og tilsvarende tall fra 2008 er ikke direkte sammenlignbare.

- ¹⁾ Kapitalavkastning I: Årets regnskapsførte finansinntekter etter årets avsetning til/overføring fra kursreguleringsfond
 Kapitalavkastning II: Årets regnskapsførte finansinntekter før årets avsetning til/overføring fra kursreguleringsfond
 Kapitalavkastning III: Som kapitalavkastning II med tillegg av urealiserte verdiendringer i regnskapsperioden på anleggsobligasjoner

Konsernregnskap etter 4. kvartal 2009

Resultatregnskap		4. kvartal	4. kvartal	4. kvartal	4. kvartal
Noter	Millioner kroner	2009	2009	2008	2008
	Premieinntekter for egen regning	3 062	19 404	3 094	22 610
	Løpende avkastning fra finansielle investeringer	2 302	8 254	1 282	6 853
	Netto gevinst fra finansielle investeringer	1 432	5 806	579	-10 885
4	Netto inntekter fra investeringseiendommer	326	385	367	184
	Netto resultat fra investeringer i tilknyttede selskaper	0	102	17	70
	Andre inntekter	205	760	237	770
	Sum inntekter	7 327	34 712	5 575	19 601
	Erstatninger for egen regning	-2 660	-10 365	-1 997	-10 481
	Endring i avsetninger tilknyttet skadevirksomheten	-25	-51	16	11
	Endring i forsikringsmessige avsetninger tilknyttet livvirksomheten	-1 431	-13 365	-372	-14 717
	Netto kostnader ansvarlig lån og fondsobligasjonslån	79	579	-982	-1 480
3	Driftskostnader	-190	-926	-316	-835
	Andre kostnader	-486	-672	-226	-757
	Sum kostnader	-4 713	-24 800	-3 876	-28 259
	Driftsresultat	2 614	9 911	1 698	-8 657
	Til/fra kursreguleringsfond i livsforsikring	-1 768	-2 388	0	7 204
	Til/fra tilleggsavsetninger i livsforsikring	-4 212	-4 212	0	3 706
	Midler tilført forsikringskundene i livsforsikring	3 708	-2 427	-1 576	-1 905
	Til/fra øvrige fond	-7	-7	0	0
	Konsernresultat før skatt	335	878	122	348

Konsernregnskap etter 4. kvartal 2009

Noter	Balanse Millioner kroner	31.12.2009	31.12.2008
-------	-----------------------------	------------	------------

EIENDELER

	Immaterielle eiendeler	380	281
	Varige driftsmidler	949	960
	Investeringer i tilknyttede selskap	3	433
4	Investeringseiendom	22 589	20 383
	Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall	44 275	37 842
	Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer	34 016	34 004
	Utlån kommuner, bedrifter og personkunder til virkelig verdi over resultat	33 167	0
	Utlån kommuner, bedrifter og personkunder	28 258	21 049
	Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over resultat	66 828	66 499
	Egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultat	24 232	18 289
	Finansielle derivater	886	3 043
	Lån og fordringer øvrige inkl. fordringer på forsikringstakere	1 264	1 224
	Eiendeler i innskuddsbasert livsforsikring	17	6
	Kontanter og bankinnskudd	2 113	1 250
	Sum eiendeler	258 977	205 264

EGENKAPITAL OG GJELD

	Innskutt egenkapital	5 107	4 633
	Opptjent egenkapital	4 614	3 796
	Sum egenkapital	9 721	8 429
	Fondsobligasjonslån	806	1 250
	Ansvarlig lånekapital	3 175	3 771
5	Gjeld til kredittinstitusjoner	33 211	0
	Gjeld til og innskudd fra kunder	36	0
	Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	204 858	184 416
	Avsetning i livsforsikring med investeringsvalg	17	6
	Premie-, erstatnings-, og sikkerhetsfondsavsetning i skadeforsikring	2 245	2 155
	Pensjonsforpliktelser	508	481
	Finansielle derivater	1 038	2 770
	Annen kortsiktig gjeld	3 362	1 986
	Sum egenkapital og gjeld	258 977	205 264

POSTER UTENOM BALANSEN

	Betingede forpliktelser	2	2
--	-------------------------	---	---

Konsernregnskap etter 4. kvartal 2009

Kontantstrømoppstilling Millioner kroner	31.12.2009	31.12.2008
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	43 395	16 611
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-23 695	-16 851
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-18 837	421
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	862	181
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	1 250	1 069
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	2 113	1 250

Oppstilling av endringer i egenkapital

Endringer i egenkapital Millioner kroner	31.12.2009	31.12.2008
Totalresultat ved periodens slutt	-878	-348
Transaksjoner med eiere		
Innbetalt egenkapitaltilskudd	536	479
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-62	-66
Sum transaksjoner med eiere	474	413
Avstemming av balanseført verdi		
Innskutt egenkapital		
Egenkapitaltilskudd 01.01.	4 633	4 220
Innbetalt egenkapitaltilskudd	563	479
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-62	-66
Innskutt egenkapital ved 31.12	5 107	4 633
Opptjent egenkapital		
Annen opptjent egenkapital		
Opptjent egenkapital 01.01.	3 796	2 771
Prinsippendringer 01.01.	0	692
Revalueringsfond	-32	-8
Reklassifisert fond i skadeforsikring	119	-64
Overskuddsfond gruppeliv	-11	0
Valutaomregning utenlands datterselskap	-108	64
Kostnadsføring av utsatt skattefordel	-23	0
Andre endringer	-6	-7
Tilført fra årets resultat	878	348
Opptjent egenkapital 31.12	4 614	3 796
Egenkapital totalt		
Egenkapital 01.01.	8 429	6 991
Endringer i året	1 292	1 438
Egenkapital 31.12	9 721	8 429

Note 1 Regnskapsprinsipper

Regnskapet i denne delårsrapporten viser konsernregnskapet til Kommunal Landspensjonskasse (KLP) med datterselskaper for perioden 01.01.2009 – 31.12.2009. Regnskapet er ikke revidert.

Delårsregnskapet til konsernet er avlagt etter internasjonalt EU-godkjente regnskapsstandarder (IAS/IFRS). Denne delårsrapporten er utarbeidet i henhold til IAS 34 "Interim Financial Reporting" og følger de samme regnskapsprinsipper som benyttes i årsregnskapet.

Delårsregnskapet inneholder ikke all informasjon som kreves av et fullstendig årsregnskap, og denne delårsrapporten bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2008. Denne fås ved henvendelse til KLPs hovedkontor på Karl Johans gate 41b, eller på www.klp.no.

Note 2 Segmentinformasjon - resultat etter IFRS pr virksomhetsområde

Millioner kroner	01.01.09 -31.12.09	01.01.08 -31.12.08
Livsforsikring resultat til eier (foreløpig fordeling av delårsperioder)	878	348
Skadeforsikring	217	35
Kapitalforvaltning	12	54
Bank	-1	0
Øvrig virksomhet	-11	1

Sum resultat vil ikke stemme med konsernresultatet, da resultat fra datterselskaper er regnskapsført etter egenkapitalmetoden, og dermed er inkludert i morselskapets resultat.

Note 3 Driftskostnader

Millioner kroner	01.01.09 -31.12.09	01.01.08 -31.12.08
Artsinndeling		
Personalkostnader	620	545
Avskrivninger	49	44
Andre driftskostnader	258	246
Sum driftskostnader	926	835
Funksjonsinndeling		
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	414	568
Andre kostnader	512	267
Sum driftskostnader	926	835

Note 4 Investerings eiendom

Resultat	01.01.09	01.01.08
Millioner kroner	-31.12.09	-31.12.08
Resultat fra eiendom	1 019	835
Verdiregulering	-518	-597
Valutadifferanser	108	69
Øvrige endringer	-224	-123
Netto inntekter fra investerings eiendommer	385	184

Balanse	31.12.2009	31.12.2008
Millioner kroner		
Verdi investerings eiendom 01.01.	20 383	17 865
Verdiregulering	-518	-597
Øvrige endringer	2 722	3 115
Verdi investerings eiendom 31.12.	22 588	20 383

Note 5 Gjeld til kredittinstitusjoner

KLP Kreditt AS inngikk 24. juni en innlånsavtale med Eksportfinans ASA hvor Eksportfinans gav KLP Kreditt AS et innlån stort 34 352 millioner kroner som skal nedbetales i åtte like kvartalsvise avdrag, hvor det første avdraget forfalt 15. desember 2009. Lånet er sikret med pant i KLP Kreditts utlånsmasse, med unntak av et beløp på 3 000 millioner kroner, dette fribeløpet reduseres proratarisk med lånets hovedstol. Låntager er gitt anledning til å stille tilsvarende sikkerhet som erstatning for sikkerhet i lån som innfris eller overføres.

Millioner kroner	01.01.09	01.01.08
	-31.12.09	-31.12.08
Lån fra Eksportfinans til KLP Kreditt AS		
Hovedstol	30 058	0
Bokført verdi	30 241	0
Obligasjonslån med fortrinnsrett utstedt av KLP Kommunekreditt AS		
Hovedstol	2 972	0
Bokført verdi	2 971	0
Totalt i KLP Konsern		
Hovedstol	33 030	0
Bokført verdi	33 211	0

Note 6 Proformatall

Nedenfor er det utarbeidet et proforma resultat for KLP konsernet basert på et kjøp av Kommunekreditt Norge AS pr 01.01.2009 og et salg av Kommunalbanken AS pr 01.01.2009.

Proformatallene er utarbeidet for å vise et teoretisk resultat for konsernet dersom transaksjonene hadde blitt foretatt i begynnelsen av året og er ikke et resultat av hvordan regnskapet faktisk ville sett ut dersom transaksjonene hadde funnet sted på et tidligere tidspunkt.

Proformainformasjonen er basert på flere usikre estimater og forenklete forutsetninger. Proformainformasjonen må ikke brukes til å estimere KLP konsernets fremtidige resultater.

Millioner kroner	Avlagt konsernregnskap		Proformatall				
	Konsern 01.01.09 -31.03.09	Konsern 01.01.09 -31.12.09	Kommune- kreditt Q1-09	Kommunal- banken Q1-09	Proforma- justering	Konsern 01.01.09 -31.03.09	Konsern 01.01.09 -31.12.09
Premieinntekter for egen regning	3 465	19 410				3 465	19 410
Løpende avkastning fra finansielle investeringer	1 842	8 254	120		-41	1 920	8 333
Netto gevinst fra finansielle investeringer	-1 432	5 806	-42			-1 474	5 763
Netto inntekter fra investeringseiendommer	-69	974				-69	974
Netto resultat fra investeringer i tilknyttede selskaper	27	102		-80		-54	22
Andre inntekter	169	760				169	760
Sum inntekter	4 001	35 306	77	-80	-41	3 957	35 262
Erstatninger for egen regning	-4 206	-10 365				-4 206	-10 365
Endring i avsetninger tilknyttet skadevirksomheten	-6	-51				-6	-51
Endringer i forsikringsmessige avsetninger tilknyttet livvirksomheten	-330	-13 392				-330	-13 392
Netto kostnader ansvarlig lån og fondsobligasjonslån	220	579				220	879
Driftskostnader	-234	-932	-10			-243	-942
Andre kostnader	-241	-1 261				-241	-1 261
Sum kostnader	-4 796	-25 421	-10			-4 806	-25 431
Driftsresultat	-795	9 885	68	-80	-41	-849	9 831
Til/fra kursreguleringsfond i livsforsikring		-2 383					-2 383
Til/fra tilleggsavsetninger i livsforsikring	874	-4 197				874	-4 197
Midler tilført forsikringskundene i livsforsikring	-54	-2 427				-54	-2 427
Konsernresultat før skatt	25	878	68	-80	-41	-29	824

Kommunal Landspensjonskasse

Org.nr. 938 708 606
Pb. 1733 Vikta, 0121 Oslo
E-post: klp@klp.no
www.klp.no

Hovedkontor

Karl Johans gate 41 b Oslo
Tlf: 22 03 35 00
Faks: 22 03 36 00

Regionskontor

Vågsallmennaingen 16 Bergen
Tlf: 05554
Faks: 55 54 85 90

